

студент Прикарпаття

Червень
2017 року
№ 5 (1080)

Виходить із
4 лютого 1971 року

Міжнародна конференція

ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА КРАЇНИ значною мірою залежить від науковців університету

У рамках відзначення 50-ліття від дня заснування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу відбулася 6-а Міжнародна науково-технічна конференція «Нафтогазова енергетика-2017».

ПРИВІТАТИ керівництво, викладачів та студентів ВНЗ завітали голова обласної державної адміністрації **Олег Гончарук** (на знімку), голова обласної ради **Олександр Сич**, науковці із 14-ти країн світу та багатьох ВНЗ України, випускники університету.

«Цьогоріч Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, випускником якого свого часу був і я, відзначає свій півстолітній ювілей. За цей час у науково-технічній сфері, в якій працюють фахівці ВНЗ, відбулося багато відкриттів та винаходів, постало чимало важливих для держави завдань, від рішення яких сьогодні залежить наше майбутнє. Адже саме науковці університету розробляють нові підходи щодо використання

енергоносіїв, – зазначив **Олег Гончарук**. – Переконаний, що науково-технічні напрацювання, які стануть підсумком конференції, знайдуть своє практичне використання у сучасних реаліях, слугуватимуть орієнтиром для здійснення вагомих для України завдань. Без перебільшення скажу, що від науковців нашого університету значною мірою залежить енергетична безпека держави».

У вітальних адресах гостей та учасників конференції зазначалося, що сьогодні Івано-Франківщина та й Україна в цілому є немислими без університету, адже напрацювання фахівців ВНЗ знані далеко за межами країни, мають практичне застосування, широко використовуються у різних галузях економіки.

Співпраця

ІФНТУНГ ПІДПИСАВ ДВІ УГОДИ

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу підписав одразу два важливі документи про співпрацю: з ПАТ «Укрнафта» та норвезьким партнером – AGR.

ПАТ «Укрнафта» представив головного радника голови компанії Володимира Огризко.

«Компанія зацікавлена налагодити співпрацю з університетом, – щоб студенти проходили практику і заняття там, де можуть отримати реальний досвід, – говорить **Володимир Огризко**. – А найкращі студенти щоб приходили на роботу в «Укрнафту». Найближчим часом плануємо обладнати спеціалізовану лабораторію. Також п'ятеро найкращих студентів отримають фінансове стимулювання від «Укрнафти». Крім того, керівники підприємства читатимуть лекції та проводитимуть майстер-класи».

За словами ректора ІФНТУНГ **Євстахія Крижанівського**, нині весь колектив університету працює над науковими аспектами нарощення видобутку нафти і газу. І сподівається, що напрацювання вишу візьмуть до уваги у національній стратегії до 2030 року.

Також в цей день ректор підписав меморандум про співпрацю з головою правління норвезької компанії AGR **Свейном Соллундом**. Це перший досвід співпраці норвежців з Україною.

«Компанія AGR – одна з провідних у Норвегії, – пояснює професор ІФНТУНГ **Максим Карпаш**. – Не маючи власних родовищ, вони забезпечили повний цикл видобутку. Працюють на шести континентах, тож ми багато очікуємо від такої співпраці».

За словами **Свейна Соллунда**, їхня компанія допомагає університетам в усьому світі. Мета – об'єднати промисловість та освіту для найбільш продуктивної співпраці.

«Великі запаси газу є на глибині 7000 метрів, – говорить **Євстахій Крижанівський**. – І завдяки такому партнерству ми зможемо діставати цінні вуглеводні – впроваджувати технології глибокого буріння на Франківщині».

Обидві угоди підписали з нагоди 50-річчя університету. Тут проходила Міжнародна конференція «Нафтогазова енергетика-2017». Участь у роботі конференції взяли понад 200 представників навчальних та наукових закладів, підприємств нафтогазової галузі України та 14 країн: Норвегії, Італії, Німеччини, Хорватії, Алжиру та інших.

Ольга СУРОВСЬКА

До Дня Конституції України

Відомо, що сучасний конституціоналізм бере свій початок від Конституції США 1787 р. У XVIII–XIX ст. з'явилися конституції у Франції, Польщі, Норвегії, Бельгії, Швейцарії, Австрії та в інших країнах. Поняття конституціоналізму було теоретично обґрунтоване французькими, англійськими, німецькими та іншими просвітителами (Ж.-Ж. Руссо, Т. Гоббс, Ш.-Л. Монтеск'є, Дж. Локк та ін.).

Багато вітчизняних дослідників за першу в історії реальну конституцію вважають документ, укладений у 1710 р. і широко визнаний як «Конституція Пилипа Орлика», і така оцінка стала, по суті, розхожою. Але справжня назва цього документа – «Пакти і конституції прав і свобод Війська Запорізького».

За словами українського історика Н. Яковенко, ті, хто «з наївним ентузіазмом» трактують аналізований документ як «першу конституцію Української держави», помилково сприймають слова з його назви – *pacca et constitutiones*. Дослідниця зазначає, що «укладачі акта 1710 р. мислили його як традиційні для Речі Посполитої *pacca conventa* (договірні пункти), на дотримання яких обраний володар присягав перед «вільним народом».

Тим самим форма і справжня назва «Конституції Пилипа Орлика» були відповідним запозиченням і напрямку не стосувалися практики конституціоналізму, яка тоді ще не складалася.

ОСНОВНИЙ ЗАКОН ДЕРЖАВИ

НАПРИКІНЦІ XIX – на початку XX ст. ідеї конституціоналізму охопили Україну. Теоретичні засади конституціоналізму тут знайшли своє відображення у працях Г. Андрузького, М. Драгоманова, М. Грушевського, М. Міхновського та інших авторів.

У 1918 р. з'явилася Конституція Української Народної Республіки, яка фактично не діяла. Потім були радянські конституції, які діяли до розпаду Радянського Союзу.

Наприкінці 80-х років XX ст. у союзних республіках поширився рух за незалежність. 16 липня 1990 р. Верховною Радою Української РСР була прийнята Декларація про державний суверенітет України. Було передбачено, що вона є «основою для нової Конституції України». Таким чином ця Декларація започаткувала новітній конституційний процес в Україні як суверенної держави.

Організаційний механізм цього процесу на першому етапі становили Конституційна комісія Верховної Ради України (утворена у жовтні 1990 р.) і Конституційна комісія як загальнодержавний орган (утворена восени 1994 р.).

Діяльність вказаних комісій із підготовки проекту нової Конституції України здійснювалася зі змінним успіхом, що було зумовлено конфронтацією між різними політичними силами. Жоден із вироблених комісіями проектів Основного Закону не був схвалений Верховною Радою України. У зв'язку з цим 5 травня 1996 р. Парламент прийняв постанову про утворення Тимчасової спеціальної депутатської комісії з правами головної з доопрацювання проекту Конституції. Саме проект цієї комісії і був прийнятий Верховною Радою України для його остаточного розгляду, який відбувся у ніч з 27 на 28 червня 1996 р. **3 прийняттям Конституції України відбулося конституційне оформлення нової української державності, а 28 червня оголошене національним святом – Днем Конституції України.**

Із набуттям новою Конституцією чинності, було помічено в ній і багато недоліків, що з часом обумовило питання про необхідність модернізації Основного Закону. Це особливо загострилося після обрання Президентом України В. Ющенка (2004). Але до системного оновлення Конституції України справа тоді не дійшла. Конституційна реформа, здійснена відповідно до закону, прийнятого Верховною Радою України 8 грудня 2004 р., стосувалася, головним чином, зміни форми державного правління – з президентсько-парламентської на парламентсько-президентську республіку.

Наступний етап конституційних змін випав на період президентства В. Януковича. У жовтні 2010 р. країна повернулася до більш жорсткої, президентсько-парламентської форми правління.

У лютому 2014 р. Верховна Рада України «повернула» дію Конституції України в редакції 2004 р., а отже, й парламентсько-президентську форму правління. Разом з тим було сформовано і затверджено спеціальну Конституційну комісію для підготовки системних змін до Основного Закону.

Після ухвалення Конституції 1996 р. багато чого змінилося. Тоді в нас була президентсько-парламентська республіка, і на той час то була справді найдосконаліша Конституція. Нині ми перейшли до парламентсько-президентської республіки, і змінилися сучасні вимоги. Найперше – триває реформа децентралізації, це європейська реформа, яка приводить громади

до управління, коли вони вирішують основні питання, а центральні органи влади опікуються питаннями оборони, міжнародної політики та іншими стратегічними питаннями. Нині змінили Конституцію в частині правосуддя, привели судову систему до сучасних європейських стандартів, прибравши політичну залежність судової гілки влади. Готуються зміни до Конституції щодо прав людини відповідно до європейських стандартів.

Наш оновлений Основний Закон має базуватися на міцних наукових засадах і враховувати як вітчизняний, так і зарубіжний досвід.

Література до теми

Баулін Ю. Принцип справедливості кримінального закону у практиці Конституційного Суду України / Ю. Баулін // Право України. – 2017. – № 2. – С. 23-27.

Головатий С. Конституційні зміни 2016 року щодо правосуддя: нагальна потреба в реформі правничої освіти (тези) / С. Головатий // Право України. – 2016. – № 11. – С. 185-196.

Головатий С. Так чим же насправду є «Конституція Пилипа Орлика»? / С. Головатий // Право України. – 2016. – № 1. – С. 113-129.

Гройсман В. Децентралізація влади – ключове питання конституційної реформи / В. Гройсман; інтерв'ю взяв О. Святоцький // Право України. – 2015. – № 11. – С. 13-17.

Конституція України: чинне законодавство зі змін та доповн. станом на 12.03.2015 р. – Офіц. текст. – К.: Паливода А. В., 2015. – 64 с. – (Закони України).

Кравчук В. Адміністративна юстиція в контексті конституційної реформи / В. Кравчук // Право України. – 2016. – № 2. – С. 45-49.

Лемак В. Технологія конституційної реформи: основні вимоги європейського досвіду для України / В. Лемак // Право України. – 2016. – № 6. – С. 44-51.

Мартинюк Р. Поновлення чинності положень редакції Конституції України від 8 грудня 2004 р.: питання конституційності та легітимності / Р. Мартинюк // Право України. – 2016. – № 2. – С. 114-121.

Мірошніченко М. «Закон про національно-персональну автономію» Української Народної Республіки: історичне значення для сучасної конституційно-правової практики України: (до 100-річчя подій Укр. нац. революції) / М. Мірошніченко // Право України. – 2017. – № 3. – С. 38-45.

Прилуцький С. Конституційна модернізація статусу суддів як шлях у подоланні корупційної залежності судової влади України / С. Прилуцький // Право України. – 2017. – № 1. – С. 12-21.

Романюк Я. Ярослав Романюк: «Зміни до Конституції підтримуємо і під сумнів не ставимо»: [реформув. судової системи] / Я. Романюк // Голос України. – 2016. – 27 жовтня. – № 204. – С. 4-5.

Селіванов А. Право на «конституційну скаргу» доповнило систему гарантій захисту прав і свобод людини / А. Селіванов // Голос України. – 2016. – 23 червня. – № 115. – С. 4-5.

Шоповал В. Конституція України: аж двадцять років або лише двадцять років? / В. Шоповал // Право України. – 2016. – № 6. – С. 9-19.

Шевченко А. Конституція є якісним, дієвим та життєздатним правовим документом, яким можемо пишатися / А. Шевченко // Голос України. – 2016. – 29 червня. – № 118. – С. 1,4.

Ольга РОЗУМНА,
завідувачка сектору інформації НТБ.

До 50-річчя ІФНТУНГ ТОВ "Логос Київ" випустило в світ історико-презентаційне видання "Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу". Зацікавлені читачі із задоволенням познайомляться із щедро ілюстрованою книгою, в якій розповідається про піввіковий шлях історії і розвитку університету, який став потужним навчальним і науковим центром, відомим не лише в Україні, а й далеко за її межами.

НАКАЗОМ Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР від 2 січня 1967 року організовано Івано-Франківський інститут нафти і газу. Відтоді практично всі грандіозні

проекти в нафтогазовій галузі реалізовували випускники єдиного в Україні нафтогазового ВНЗ. Зокрема, створення найбільшої у світі газотранспортної системи, проектування і спорудження великих магістральних нафтогонів, освоєння нових нафтових і газових родовищ та ін.

Видання, де гортаються сторінки історії, містить ряд цікавих і пізнавальних розділів. В їх числі – «Вступне слово ректора», «Почесні професори», «Лауреати Державних премій України», «Наукові школи», «Інститути та структурні підрозділи».

Читачі можуть ближче познайомитися із представниками ректорату (ректор-академік Є. І. Крижанівський, прорек-

тори-професори Ф. В. Козак, О. М. Карпаш, О. М. Мандрик, О. Г. Дзьоба), дізнатися про їхній життєвий шлях, вклад у науку та в розвиток університету.

Всі, кого зацікавить багатоілюстроване видання (голова редакційної колегії – Є. І. Крижанівський), зможуть збагатитися різноманітною пізнавальною інформацією про університет, випускники якого працюють в галузі, що визначає стан економіки держави. Адже єдиний в Україні нафтогазовий ВНЗ щедрий на добрі справи, традиції і здобутки.

Лідія КОРБА.

ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ ВІДЗНАЧИВ 25-ЛІТТЯ

► Ювілей

Початок ліцейної історії

25 років тому, 1992-го, на освітній карті Прикарпаття з'явився заклад нового типу — Фізико-технічний ліцей при Івано-Франківському університеті нафти і газу. Згодом у назві закладу забрали приставку «при ІФНТУНГ», однак ліцей і досі має двох покровителів — обласний департамент освіти та науки й національний технічний університет нафти і газу. Директор ФТЛ **Мирослав Янишівський** жартує, що це ліцей-ні мама і тато.

— Перший набір був дуже цікавим, бо ми його проводили в червні, коли нас ще не було, а остаточне юридичне оформлення відбулося 17 серпня 1992 р., — згадує Мирослав Янишівський. — Ми не мали ще нічого. В інституті нафти і газу виділили один стіл, і так ми приймали документи, набирали чотири групи по 30 осіб. І цей перший набір був дуже сильний та знаковий. Тоді в районах ще не було гімназій та ліцейів, і всі діти, що хотіли вчитися та були зацікавлені в навчанні, пішли до нас...

Адреса Фізико-технічного ліцею змінювалася тричі. Перші три роки заклад функціонував у приміщеннях ІФІНГ, далі заклад переселився на вулицю Бандери, 77. А в 2013-му ліцей ще раз переїжджає, цього разу на вулицю Тополину, 6. Тут заклад співіснує під одним дахом з Навчально-реабілітаційним центром.

За словами Мирослава Янишівського, саме в цьому приміщенні створено належні умови для навчання і навіть проживання ліцейців упродовж навчального тижня. Сучасні аудиторії обладнані новітніми меблями з мультимедійними куточками для педагогів, є спортивна зала, стадіон, гуртожитки. Це все створює неймовірну шкільну атмосферу, котра дозволяє розвиватися ліцейцям у різних напрямках. Однак для задоволення усіх навчальних потреб аудиторій не вистачає. Тож два дні на тиждень ліцейці займаються у корпусах ІФНТУНГ.

Директор закладу зізнається, що і місць у гуртожитку, на жаль, не вистачає для всіх охочих. Нині в ліцеї навчається 274 ліцейці, 70% з них — це діти з області, котрі мають можливість здобувати високоякісну освіту фізико-технічного профілю. У гуртожитку проживає 116 дітей.

Мирослав Янишівський наголошує, що нині в Україні приділяють особливу увагу пошуку та розвитку саме обдарованих дітей. «За Радянського Союзу і близько не було такої уваги до талановитих дітей, — каже він. — На всю Україну працювала в Києві єдина республіканська фізико-математична школа при Київському національному університеті ім. Т. Шевченка, де діти безплатно жили і харчувалися. Нині такі навчальні заклади створені в кожній області».

За університетськими порядками

Як уже згадувалося, двічі на тиждень кожна група ліцейців має заняття в ІФНТУНГ. Робота поміж студентами дуже позитивно сприяє становленню ліцейців, бо вони бачать близьку перспективу. Мовляв, будеш вчитися — вступиш до університету на державну форму навчання. «За три роки навчання вони в університеті вже як свої», — констатує М. Янишівський.

Пошук, навчання і виховання здібних до точних наук дітей, виховання високоосвіченої, національно свідомої особистості — такою є мета діяльності Фізико-технічного ліцею. Профіль закладу передбачає поглиблене вивчення предметів фізико-математичного циклу. Втім, велику увагу тут приділяють і англійській мові.

До речі, в ліцеї запроваджено справжні університетські порядки. Замість класів тут групи, паралелей — курси, навчальні кабінети називають аудиторіями, вчителів — викладачами, однокласників — одногрупниками, а заняття в ліцеї проводять парами. «Це має кілька переваг, — зауважує мій співрозмов-

ник. — Насамперед, діти скоріше звикають до університетської науки, крім того, за такої умови вони менше завантажені. Бо одне — готувати домашні завдання з шести предметів, зовсім інше — з двох-трьох».

Бордові піджаки та чорні штани і спідниці—такою є форма ліцейця, чи, точніше, ліцейний однострій, котрий є обов'язковим для всіх учнів і символічно перегукується з червоно-чорним прапором УПА. Мирослав Янишівський переконаний, що форма нівелює соціальні відмінності між учнями та привчає їх до порядку, особливо хлопців, котрих тут більшість, приблизно 70-75%.

У ліцеї присутня рівнева диференціація, ця практика також запозичена з вищої школи. Під час вивчення більшості предметів — української та англійської мов, фізики, математики, інформатики тощо групу ділять на два рівні — «А» і «В». У підгрупу «А» потрапляють ліцейці, котрі мають кращі досягнення з тої чи іншої дисципліни. Директор закладу наголошує, що рівнева диференціація дає можливість ефективніше здійснювати навчання і дає добрі результати.

У ліцеї діє рейтингова система. Кожен ліцейст відповідно до своїх навчальних досягнень посідає певне місце в списку від першої до 90-ї позиції. Потрапити в перший десяток — велика честь для кожного вихованця закладу, тому для більшості з них навчання — на першому місці.

Патріотична педагогіка

Фізико-технічний ліцей на своєму прикладі доводить, що основою будь-якої успішної та результативної школи є потужний педагогічний колектив. Із 45 викладачів ліцею майже 80% є спеціалістами вищої категорії, мають педагогічне звання «старший вчитель», «методист», «відмінник освіти» тощо. Крім того, кістяк колективу закладу в 1992 році створили викладачі ІФНТУНГ. До речі, директор закладу також працював там. Захистивши дисертацію, змінив університетські стіни на ліцейні, щоби збудувати в області потужний навчальний заклад, який би готував майбутню технічну освіту. Нині сміливо можна сказати, що це йому вдалося.

Виховна робота з ліцейцями є пріоритетною у ФТЛ. Важливо, що в цьому напрямі використовують досвід та методи елітних шкіл Галичини довоєнного періоду, адже вони вирізнялися винятковим українським духом. Спільною Літургією в церкві розпочинається та закінчується кожен навчальний семестр у закладі. Шкільні поїздки обов'язково включають в себе відвідини українських духовних святинь.

Невід'ємною частиною виховного процесу в ліцеї є історико-краєзнавчі практики. Щороку після першого і другого курсів ліцейці разом зі своїми наставниками тиждів проводять у горах. Першопкурники їдуть на 6 днів до Козаківки поблизу Болехова, другопкурники живуть у наметовому таборі біля с. Бистриці Надвірнянського району.

Також у ліцеї виробили цікаву практику заохочення до навчання. Ліцейці, котрі впродовж року продемонстрували високі досягнення в навчанні, в кінці року отримують приз — цікаву і пізнавальну чотириденну поїздку. «Набір туди є конкурсний. Із 95-ти дітей потрапляє приблизно 40», — роз'яснює Мирослав Янишівський. Першопкурники змагаються за поїздку до Львова, другопкурники мають шанс помандрувати на Магівку — один із символів національно-визвольної боротьби українських січових стрільців. А третьопкурники — підкорити Говерлу. Такий похід ліцейці здійснюють щороку до річниці створення УПА, 14 жовтня. «Яка б погода не була, до річниці УПА ми піднімаємося з вибраними дітьми на Говерлу. Несемо два прапори — державний та червоно-чорний, — розповідає мій співрозмовник. — У кожному поїздки готуємо дітям похідні співаники. Це «пластова» традиція. За час навчання діти отримують п'ять книжечок з українськими військово-патріотичними та ліричними піснями. Колись прочитав, що японцями, який закінчив середню школу, має знати 1000 японських пісень. Випускник ФТЛ знає 100 українських

співанок».

Створена в ліцеї 2015 року пісня «А ми бандерівці» (слова вчителя україністики А. Вихор, музика — керівника художньої самодіяльності С. Базовського) увійшла до співаників сучасних «пластунів». Ролик відеоканалу ліцею з її прем'єрою показали на першому каналі російського телебачення. Відео пройшло по багатьох інформаційних сайтах, при цьому ролик набрав майже 334 тисячі переглядів.

Переможні результати

Результати ліцейців на обласному та всеукраїнському етапах учнівських предметних олімпіад вражають. 2001-го року ліцейці вибороли 63 перемоги на обласному етапі змагань, 2006-го повторили цей рекорд. «Середня річна кількість обласних призерів на олімпіадах за останні десять років — 43. Маємо потужні результати і на конкурсах-захисті наукових робіт Малої академії наук (МАН). Написати роботу на конкурс ще важче, ніж здобути перемогу на олімпіаді. Кількість «манівських» призерів на обласному етапі — 115 за останні 10 років, в середньому маємо 11 переможців щороку», — констатує директор.

Привізи місяця всеукраїнського етапу предметних олімпіад та конкурсу-захисту МАН ліцейці також здобувають. За 25 років існування ліцею учасниками фінального етапу олімпіад були 167 ліцейців, 62 з них стали переможцями. 101 ліцейст представив роботи на ВУ конкурсі МАН, переможцями стали 66. У середньому щороку на ВУ рівень олімпіад і конкурсів виходило 11 ліцейців, 5 з них ставали призерами.

Цього року переможцями всеукраїнського етапу конкурсу-захисту МАН стали ліцейці Денис Тимків, Андрій Кліщ, Ростислав Приймак. А Володимир Ільків здобув першість на всеукраїнській олімпіаді з економіки.

Ліцейці обирають все-таки ІФНТУНГ

Нині основним показником рівня навчальних досягнень учня є результати зовнішнього незалежного оцінювання. У ліцейців вони високі. 2012 року в загальноукраїнському рейтингу за результатами ЗНО з математики та фізики ФТЛ посів дев'яту сходинку. За словами Мирослава Янишівського, з того часу ситуація дещо змінилася, втім, щороку вихованці закладу показують стабільно високі результати з дисциплін фізико-математичного циклу.

Директор стурбований тим, що відсоток випускників, котрі вступають до закордонних ВНЗ, постійно зростає. В останні роки їх уже понад 10%. Обирають навчальні заклади Польщі, Словаччини, Німеччини, рідше — Англії та Америки.

До впровадження системи ЗНО 90% ліцейців продовжували навчання в ІФНТУНГ. «Тоді для наших випускників був особливий порядок вступу в університет нафти і газу, розповідає М. Янишівський. — У травні ліцейці йшли на університетське тестування і на врученні атестатів ми вже їм давали довідку про те, на який факультет їх зарахували».

Сьогодні ІФНТУНГ обирає понад 50% випускників ФТЛ. Решта здобуває свій майбутній фах у престижних столичних та львівських ВНЗ, зокрема в Київському політехнічному університеті ім. І. Сікорського, Київському національному університеті ім. Т. Шевченка, Києво-Могилянській академії, Львівській політехніці, Львівському національному університеті ім. І. Франка тощо.

Колішні ліцейці працюють нині майже на всіх кафедрах ІФНТУНГ. Серед випускників ліцею — депутати міської, обласної і Верховної рад, державні службовці, кандидати і доктори наук, успішні промисловці, письменники, священники, лікарі, військові тощо.

Тішити, що в столиці Прикарпаття вдалося створити цей осередок елітної освіти, яка є доступною для обдарованих дітей із найвіддаленіших куточків нашого краю.

Єстасіях КРИЖАНІВСЬКИЙ, ректор ІФНТУНГ, доктор технічних наук, професор:

— З якою метою створювали Фізико-технічний ліцей? Щоби при університеті існувала новітня сучасна середня школа, яка була б наближеною до вищої школи. Це був дуже вдалий проект, ФТЛ справився з цією місією та розширив її. У закладі вдалося сконцентрувати дітей з усієї області, котрі мали схильність до технічних дисциплін. Багато випускників ліцею стали нашими студентами, працюють у науці, є кандидатами і докторами наук.

Змінилися часи, умови вступу, збільшилась мобільність студентів, тому кількість випускників ліцею в нашому університеті дещо знизилася, але вони залишаються центром кристалізації доброї та здорової думки щодо мотивації навчання. Випускники ліцею — найкращі студенти ІФНТУНГ, навколо них групуються їхні однолітки, рівняються на них.

Насамперед хоч подякувати колективу ліцею за їхню працю. Бажаю, щоб і надалі виконували її гідно. Ліцей має дуже високий рівень патріотичного виховання, бажаю, щоб цей дух патріотизму й далі розвивали. Доброї долі і великої кар'єри та перспективи ліцейцям. Щоб серед випускників ФТЛ були видатні люди, якими б ліцей гордився. Хоча такі вже є, зокрема, доктори наук, лауреати Державної премії в галузі науки і техніки. Ще бажаю, щоб серед випускників ліцею був перший Нобелівський лауреат в Україні і в нашій області. Хай щастить!

Юрій СОЛОВЕЙ, народний депутат України, випускник ФТЛ:

— Чим Фізико-технічний ліцей був корисним для мене? Саме ФТЛ заклав той фундамент, який дозволив мені розвиватися у професійному плані. Насамперед він навчив організованості та дисципліні. Навчання до 16 години, постійна необхідність вчитися та вдосконалюватися, щоб не бути останнім, рейтингова система оцінювання, чітка організованість навчального процесу — ось таким зустрів мене ліцей.

Крім того, потужний викладацький склад. Педагоги не лише добре знали предмети, а й уміли донести їх до ліцейців. Якщо чесно, то знання, здобуті в ліцеї, дозволяли мені фактично не вчитися на першому курсі університету (усміхається). І найголовніше, ліцей закладає фундамент для розвитку лідерства та впевненості в успіху кожній особистості. Ось таким мені запам'ятався мій рідний ФТЛ.

Максим КАРПАШ, професор, доктор технічних наук, директор науково-дослідного Інституту енергетики та екології ІФНТУНГ, лауреат Державної премії України для молодих учених 2015 року, випускник ФТЛ:

— ФТЛ — складна аббревіатура, вимовлена чи згадана, викликає у голові цілу галерею із думок, друзів, пригод, розваг, контактів. І та галерея цікава, яскрава, вона завжди зі мною. Це надає сил і впевненості у собі. Немає у цьому списку навчання? Все просто — воно було тлом тієї галереї, заповнювало усі можливі проміжки в часі та просторі. Такий прес між бажаннями розважитись, переключитись та дізнатись щось

нове, позагагатись у рейтингу стимулював мене до самодисципліни (тайм-менеджмент), хитрощіє у вивченні (інновації), нормального спілкування з одногрупниками та викладачами (комунікації). Те, що в дужках, тепер вважається ключовими вміннями (soft skills) успішної людини. Тепер зрозуміло, чому так багато успішних серед випускників ФТЛ. Зрештою, сам розумію, що допомогло мені стати наймолодшим доктором технічних наук в Україні.

Денис ТИМКІВ, ліцейст 3-го курсу, переможець всеукраїнського етапу конкурсу-захисту учнівських наукових робіт МАН:

Безумовно, тут є усі можливості для того, щоб розвиватися як різнобічна особистість. Любиш музику? Тоді тобі до Базовського! Повір, він знає, що з тобою робити. Може, ти спортсмен? Тоді тебе напевне зацікавить реєбі. Наша команда з реєбі завжди бере участь у всеукраїнських турнірах і часто займає місце в першій трійці. Але якщо захочеш навчитися грати реєбі, то затам: тут не місце слабакам! Якщо ти хороший шахіст, то матимеш унікальну можливість зіграти з найсильнішими з нас. Ще тут щорічно проводять змагання з легкої атлетики та «Козацькі забави», на яких визначають найкращих.

В основі статті — публікація журналістки **Ольги МОНЧУК** про Фізико-технічний ліцей у газеті «Галичина» (№ 34 за 16.05.2017).

ЯКІСТЬ ОСВІТИ – НА ВИЩІЙ РІВЕНЬ

Під час недавнього робочого візиту до Івано-Франківська міністр освіти і науки України Лілія Гриневич розповіла івано-франківським журналістам про основні тенденції реформування вищої та загальноосвітньої школи, підвищення престижу педагогічного фаху та рушійну силу освітньої реформи. Зокрема, йшлося

Про реформу вишів

Нині спостерігаємо демографічний спад, тому закономірно, що кількість вступників постійно зменшується. Цього року абітурієнтів, зареєстрованих на ЗНО, значно менше, аніж було торік, і це означає, що місць у вищих навчальних закладах більше, аніж потенційних вступників до них. Тому йде скорочення викладацького складу, бо зменшується кількість студентів. Це процес, якого не уникнути.

Наше завдання полягає в тому, щоб ця велика розгалужена мережа вищих навчальних закладів реформувала себе під запит суспільства. «Слабкий» університет, який не працює з роботодавцями, в який не йдуть абітурієнти, повинен не захищатися і триматися за своє існування, а об'єднуватися з іншими. Вважаю, що педагогічні університети могли б стати дуже хорошими педагогічними факультетами класичних університетів і могли б від цього стати тільки сильнішими. Але разом з тим я не є прихильником реформ «згори», особливо у вищій школі. Міністерство освіти задає стандарти, і ми нині працюємо над оновленням стандартів вищої освіти, щоб вона відповідала очікуванням роботодавців.

Друге питання — це забезпечення якості освіти. На жаль, у нас немає органів, які незалежно оцінюють якість освіти, тому працюємо над запуском Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО). А тоді ця агенція зможе надати відповідну акредитацію незалежним центрам оцінювання якості вищої освіти. Ці

центри будуть спеціалізуватися на різних видах освіти, наприклад, на медичній чи педагогічній. Їхня мета — доносити правду суспільству про якість освіти, щоб все-таки діти свідомо обирали кращий університет.

Про навчання в Польщі

Тенденція до навчання українців у польських вишах зростає. Разом з тим спостерігається ще одна тенденція: польські студенти від'їжджають вчитися в інші країни. Натомість польські виші зацікавлені мати свого студента, тому масово їдуть до України та агітують випускників українських шкіл вчитися саме в Польщі. Думаю, що з точки зору безпеки, вищого рівня життя дуже часто українські абітурієнти обирають Польщу. Але я б хотіла закликати батьків, щоб вони перед тим, як віддавати дитину вчитися до Польщі, з'ясували, в який вищий навчальний заклад, з якою якістю освіти їде дитина. Тому що як і в Україні, так і в Польщі університети є дуже різної якості. Не можна довіряти всім вищим навчальним закладам тільки тому, що вони за кордоном.

Завжди закликаю українські університети, особливо сильні, які в результаті реформи мають значну академічну автономію, створювати програми подвійних дипломів. За такої умови студент навчається частину навчального часу в Україні, частину — в закордонному університеті, і при цьому отримує одразу два дипломи двох вишів. З тенденцією до відпливу молоді за кордон будемо боротися тим, що підвищуватимемо рівень життя в Україні і рівень якості освіти українських університетів.

ДЕФІЦИТНІ ПРОФЕСІЇ

В Україні визначили три найбільш дефіцитні професії. У Кабміні навіть уже виділили гроші для підготовки фахівців цих професій.

Йдеться про 50 мільйонів гривень. На ці кошти створять 25 навчально-практичних центрів, які готуватимуть сучасних трактористів-машиністів, сантехніків і швачок.

КАЖУТЬ, що на сучасному обладнанні зможуть навчатися не лише учні ПТУ, а й люди з дипломами, яким потрібно підвищити кваліфікацію. А про затребуваність згаданих професій свідчить розмір офіційної зарплати. Для трактористів це 6 — 8 тисяч гривень, для швачок — 5 — 8 тисяч, для сантехніків — 4 — 7 тисяч.

— Хто визначив, що ці професії найбільш дефіцитні? І за якими критеріями це робили?

— Коли ми визначали згадані три професії, то брали до уваги статистику Держслужби зайнятості, узгодивши її з Федерацією роботодавців, представниками профспілок, — розповідає **Сергій Коваленко**, начальник відділу департаменту професійної освіти МОН. — Загалом постановою Кабміну затверджено професії загальнодержавного значення. Це тракторист, оскільки аграрна галузь в Україні — одна із пріоритетних. Швачки, кравці, закрійники потрібні для того, щоб у нас шили більше власного одягу. Що ж до сантехніків, то їх тепер дуже бракує. Тому окремо на їхню підготовку виділено з держбюджету 50 мільйонів гривень для створення навчально-практичних центрів, обладнаних сучасними матеріалами, технікою й устаткуванням.

— Які ще професії дефіцитні?

Уряд визначив перелік з 19 професій загальнодержавного значення. І на їх фінансування виділено 169 мільйонів гривень. Йдеться про **машиністів бурової установки** (на будівельних роботах), **монтажників систем вентиляції, бурильників свердловин нафти та газу, помічників цих бурильників, мотористів бурстановок, тісторобів, верстатників деревообробних верстатів, живописців, верстатників широкого профілю, токарів, фрезерувальників, налагоджувальників верстатів, складальників корпусів металевих суден, monterів колії, слюсарів з ремонту дорожньо-будівельних машин та тракторів, виноградарів, бджолярів, помічників машиністів тепловоза та помічників машиністів електровоза.**

КОЕФІЦІЄНТ

КОМУ ВІН ВІДКРИВАЄ ШЛЯХ ДОСТУПУ ДО УНІВЕРСИТЕТІВ?

Міністерство освіти оприлюднило новачі для абітурієнтів. Цього року для вступників запроваджують регіональний, галузевий та сільський коефіцієнти.

ТАК, конкурсний бал абітурієнтів із сільських шкіл множитимуть на 1,02. Міністр освіти й науки Лілія Гриневич обгрунтовує нововведення тим, що дітей із села треба підтримувати, бо дуже часто вони не мають доступу до якісної освіти.

«Я шокована такою новачією, — скаржиться мама одинадцятикласника з обласного центру Світлана Гвоздикко. — Два роки мій син ходив до репетиторів, щоб вступити в омріяний навчальний заклад. Я змушена була поїхати на заробітки до Польщі, аби дати дитині гідну освіту. І що тепер? Через такі преференції син може не потрапити на бюджетне навчання».

Доцільність запровадження такого коефіцієнта обговорюємо з **Ігорем Лікарчуком**, екс-керівником Українського центру оцінювання якості освіти, та **Іриною Когут**, експертом аналітичного центру СЕБОЗ.

— Як розцінюєте такі вступні нововведення? Які переваги даватиме абітурієнтам сільський коефіцієнт?

І. ЛІКАРЧУК:

— Якщо дитина з міської та сільської школи матиме за ЗНО однакову кількість балів, то завдяки коефіцієнтові перевагу при вступі на бюджет нададуть абітурієнтові із села. Найгірше буде, якщо, наприклад, у випускника міської школи буде 180 балів за ЗНО, у випускника сільської — 140, але коефіцієнт зрівняє їх між собою за право вступу.

На мою думку, коефіцієнт відкриває ще один шлях доступу до університетів абітурієнтам, котрі не мають належної підготовки. Тобто ЗНО можна скласти будь-як, але коефіцієнт допоможе стати студентом. Як результат, кількість студентів, котрі нічого не знають, в університетах збільшиться. На жаль, принцип «прийняти до університету не найкращих, а будь-кого» далі панує в українській вищій освіті.

Певнений у тому, що встановлення коефіцієнтів — це порушення конституційного принципу рівного доступу до вищої освіти на конкурсних засадах. Якщо ми комусь надаємо право вирішувати, який і кому ставити коефіцієнт, то про який рівний доступ може йтися?!

І. КОГУТ:

— В Україні нині немає проблем із доступом до вищої освіти, бо кількість абітурієнтів рік у рік скорочується набагато швидше, ніж зменшується кількість бюджетних місць. У середньому по країні конкурс при вступі менш ніж дві особи на місце. Якщо це педагогічний інститут в обласному центрі, то там навіть коефіцієнт не потрібен.

Коли ж говоримо про конкурс у хороший університет, то, судячи з того, які високі бали в абітурієнтів, котрі вступають на престижні спеціальності з гімназій, ліцеїв, навряд чи цей коефіцієнт врятує вступника із села. Хоча для деяких дітей він таки відіграє свою роль, і вони потраплять на омріяну спеціальність.

— Навіщо Міносвіти запровадило сільський коефіцієнт? Які наслідки це може мати? Чи справді діти із сільських шкіл показують на ЗНО гірші результати?

І. КОГУТ:

Дві третини дітей в Україні навчається у сільських школах. Так, випускники сільських шкіл показують на ЗНО гірші результати. Наприклад, за підсумками минулорічного ЗНО, середній бал міських випускників з української мови та літератури становив 149,3, сільських — 136,7 за 200-бальною шкалою, з математики 141,2 — у міських і 129,4 у сільських. За тестовими балами (тобто враховуючи тих, хто не склав тесту, набравши замало балів), різниця між містом і селом становила майже 13 балів з української мови та 6 балів з математики.

І. ЛІКАРЧУК:

— Запровадженням цих коефіцієнтів міністерство принизило сільську школу. Тому що аж ніяк не всі міські школи дають освіту належної якості. Якби не

Новачі для абітурієнтів

було краще розвинутої системи репетиторства у містах, то, повірте мені, ми мали б ще гіршу картину у деяких міських школах, аніж у сільських.

Крім того, тут є чимало нюансів. Школа може бути у приміській зоні, але вважатися сільською. То, вибачте, чому діти з цієї школи повинні мати якісь пріоритети порівняно з учнями закладу, який міститься на території міста за якийсь кілометр?! Це ж несправедливо.

Міністерство нівелює конкуренцію між вищими закладами освіти за абітурієнтів. Ми свідомо даємо можливість вишам, якості освіти яких не відповідає запитах тих, хто хоче здобути цю освіту, набрати будь-кого, аби не припинити існування. І це за бюджетні гроші. Тим самим ми далі адміністративними методами підтримуємо на плаву вищі заклади освіти, які давно мали б зникнути з освітньої мапи України.

— Чому встановлений саме коефіцієнт 1,02, а не нижчий чи вищий?

І. КОГУТ:

— У тому-то й річ, що ніхто ніяких досліджень не проводив.

І. ЛІКАРЧУК:

— Зроблено ще один крок до нівелювання ЗНО у вступній кампанії. У нас уже є категорія абітурієнтів, які можуть взагалі не складати ЗНО й ставати студентами. Тепер з'явилася категорія вступників, погані результати ЗНО яких можуть бути відкориговані якимось коефіцієнтом. Прикро, що все так відбувається.

ДО РЕЧІ. Цього року до конкурсного бала додано й інші нові коефіцієнти. Регіональний: 1 — для Києва, 1,01 — для Дніпра, Львова, Одеси, Харкова, 1,03 — для Донецької та Луганської областей і переміщених вишів, 1,02 — в інших випадках.

Галузевий: 1,03 — для заяв із пріоритетними інженерно-технічними та природничо-математичними спеціальностями, які потребують підтримки.

Кримінал

Не поширюй комуністичну символіку!

ЗА ПОШИРЕННЯ КОМУНІСТИЧНОЇ ПРОПАГАНДИ СТУДЕНТА ПРИТЯГНУЛИ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Два роки і шість місяців обмеження волі умовно присудили студентові, який через популярну світову соціальну мережу поширював комуністичну ідеологію.

ПРАВООХОРОНЦІ встановили, що впродовж травня 2015 року — квітня 2016-го він поширював через соціальної мережі фото та інші матеріали із символікою комуністичного режиму. А це категорично заборонено Законом України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».

«Враховуючи, що хлопець визнав свою вину та сприяв слідству, прокуратурою укладено з ним угоду про визнання винуватості, яку затверджено судом, і призначено міру покарання — два роки шість місяців обмеження волі з іспитивним терміном один рік, — повідомила Надія Пиць в. о. прес-секретаря прокуратури області. — Якщо протягом року він не скоїть іншого кримінального правопорушення, його звільнять від відбування покарання».

Відомо, що комуністичну символіку поширював 22-річний студент третього курсу ЛНУ ім. І. Франка. Тепер його акаунт у соціальній мережі заблокований.

У засудженого під час обшуків вилучили «Капітал» К. Маркса, гергіївську та червону стрічки, п'ять прапорів, дев'ятнадцять футболочок, сім кепок та п'ять дисків з комуністичною символікою, вісім комсомольських квитків, листівки з комуністичною символікою.

НАТО ДОПОМАГАЄ АДАПТАЦІЇ ВІЙСЬКОВИХ

В Івано-Франківську вручили свідоцтва слухачам курсу «Маркетинговий менеджмент», який проводили в рамках проекту «Програма НАТО-Україна з перепідготовки військовослужбовців». Проект реалізували на базі Центру розвитку підприємництва «Бізнес-інкубатор» Інституту економіки і управління в нафтогазовому комплексі ІФНТУНГ спільно з представниками Наукового парку Київського національного економічного університету.

ЯК ЗАЗНАЧИЛА завідувачка кафедри маркетингу і контролінгу Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу Ірина Перезова, офіцери запасу здобували знання щодо потреб кінцевого споживача товарів та послуг, уміння гнучко реагувати на всі його вимоги для можливості забезпечення продажу, підвищення прибутковості підприємства тощо. Вона висловила сподівання, що ці знання допоможуть їм надалі в житті та працевлаштуванні.

Керівник проектів Наукового парку Київського національного економічного університету Вадим Козак відзначив, що «Програма НАТО-Україна з перепідготовки військовослужбовців» сприяє соціальній адаптації військовослужбовців, звільнених у запас.

Григорій ВОВЧУК.

Спортивна арена

ЧЕМПІОН СВІТУ – НАШ СТУДЕНТ

В КІНЦІ травня 2017 року в Румунії проходив чемпіонат світу з кіокушін карате. В ньому взяв участь і чемпіон України та Європи студент групи ВНГ-14-1 Анатолій Журавель, першим тренером якого був Володимир Семенович Прядка.

У фінальному поєдинку суперником Анатолія став спортсмен із Росії Юрій Борисевич. Цей поєдинок завершився перемогою вихованця нашого університету.

А прийшов Анатолій до цієї перемоги під керівництвом заслуженого тренера з боротьби, заслуженого працівника фізичної культури України Харитона Таймуразовича Марзаганова.

Доречно додати, що з 1966 року цей, безперечно, талановитий тренер підготував 42 майстрів спорту. І ось – чемпіон світу!

Успіхів Вам, Харитоне Таймуразовичу. Здібних Вам учнів і задоволення від їх спортивних перемог!

Василь ДІДУХ.

На іспиті професор задає додаткове запитання. Воно виявилось нелегким, і студент не зміг на нього відповісти. Трохи подумавши, він сказав екзаменатору:

– Пане професоре, давайте краще разом подумаємо над цим запитанням. Одна голова – добре, а дві – краще.

На семінарі з історії викладач запитав студента: – Скажіть, будь ласка, що на сьогоднішній день відбувається у Парижі?

Той довго думав, а згодом поцікавився:

– А на якій вулиці?

Якщо декан не візьме своїх слів назад, – говорить один студент іншому, – я піду з університету.

– Цікаво, а що він тобі сказав?

– Геть із університету!

ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМИ ВТРАЧЕНІ:

студентський квиток, виданий ІФНТУНГ на ім'я студента групи ЕК-16-1 Маруневича Юрія Володимировича; студентський квиток, виданий ІФНТУНГ на ім'я студента групи НО-14-1 Козака Тараса Віталійовича; студентський квиток, виданий ІФНТУНГ на ім'я студента групи СІ-14-1 Тарнавського Назара Тарасовича; залікову книжку ГР-16-0310, видану ІФНТУНГ на ім'я студента групи ГР-16-1 Крицака Михайла Васильовича; залікову книжку № ГКЗт-15-0012, видану ІФНТУНГ на ім'я Ткачова Віталія Миколайовича; залікову книжку № ПБ-1500301, видану ІФНТУНГ на ім'я студента групи ПБ-15-1 Адамчука Василя Володимировича; залікову книжку, видану ІФНТУНГ на ім'я студента групи ВНГз-13-1 Ціка Андрія Васильовича.

ВЕЛИКИЙ СПАДОК ІЗ СВОЇХ ДУМОК

Відійшов до Господа один із найвідоміших владик у християнському світі – патріарх Любомир Гузар. Україна попрощалася із своїм великим сином. Але його мудрі слова будуть для нас дороговказом.

1. Господь створив нас вільними. Ніхто так не шанує нашої свободи, як Бог. Але ми не маємо відваги бути вільними. Бо бути вільним – це означає бути відповідальним. Ми говоримо про свободу, тишимося свободою, бажаємо свободи, підкреслюємо своє бажання свободи, але насправді боїмося її.

2. Проблема Інтернету в тому, що ми не можемо визначити, що це: інформація чи формація? Сьогодні навіть діти володіють великою кількістю інформації, знають ті речі, про які я в дитинстві навіть не підозрював. Але вони не знають, що з цим усім їм робити.

3. Єдність – це теж дар Божий. Та здається мені, що всі бажають його прийняти на власних умовах. Ніхто не хоче мінятися, кажуть: нехай цілий світ зміниться, але не примушуйте мінятися мене.

4. Влада боїться свободи в серцях набагато більше, ніж голодного бунту. Бо голодного можна купити, а вільного – тільки вбити.

5. Європа відіграє значну роль в історії людства лише в останні дві тисячі років, а це зовсім небагато. Вона переживала становлення, злет, а тепер на неї, можливо, насувається занепад.

6. Релігія – це не знання про Бога. Релігія – це зустріч із Богом. Така зустріч може бути лише особиста. Чи може бути справжньою зустріч в Інтернеті чи, скажімо, по телефону? Ні. Зустріч – це коли особи зустрічаються фізично, особисто. З Господом Богом все так само. Спілкування з Ним не має бути механічним, масовим.

7. Ви дуже сильні, якщо бажаєте добра, якщо стараетесь, якщо гуртуєтесь, якщо намагаєтесь спільно творити добро, жити чесно, жити творчо.

8. Культурною ми називаємо особу, яка вміє з повагою ставитися до інших людей. Культура такої людини полягає не в її вмінні творити гарні речі, а в якості її стосунків з іншими людьми.

9. Еліта – це не просто ті люди, які вміють побачити проблему і швидко знайти рішення. Це люди, які вміють дивитися далеко вперед. Треба дивитися далі, значно далі вперед, щоб розуміти наслідки власних рішень. Той, хто дивиться далеко, насамперед зберігає головне – людську гідність.

10. Ми маємо щось лише тоді, коли прагнемо до чогось величного і чистого. Ми будемо пропашими, якщо думатимемо лише про задоволення власних потреб.

Сенс життя

валися, їх ділили, і не виключено, що через них і сперечалися.

Закінчилося зібрання, і діти розійшлися по домівках зі своїми батьками або, побавившись, закинули свої коштовності тут, а самі взяли грати в хованки.

Тепер ці камінці нікому не потрібні. Діти геть забули про існування предметів, які раніше так цінували.

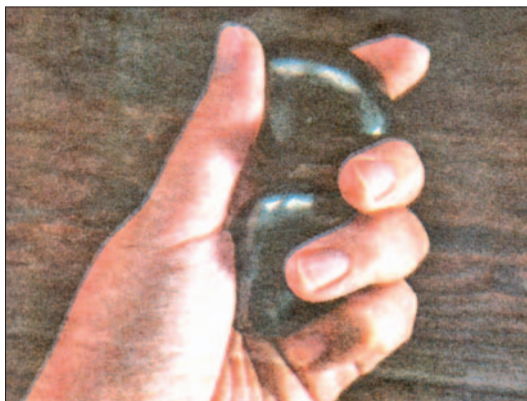
Усе це так схоже на наше життя, точніше, на наше майбутнє, адже в майбутньому кожен з нас побачить подібну картину.

Забуті всіма і нікому не потрібні камінці. Золото, діаманти, модний одяг і нові марки авто, мобільні телефони і величезні плазмові панелі, банківські рахунки і квартири в елітних районах великих міст.

Ми згадаємо часи, коли так дорожили своїми скарбами. Завойовували, досягали, вимінювали, раділи, придбавши їх, і сварилися при поділі.

А нині? Хоч правильніше запитати: а потім? А потім, коли настане наше майбутнє, ми зрозуміємо: це були всього-на-всього лише камінці.

ЗАБУТІ КАМІНЧИКИ

За церквою в затишному кутку лежала жменя забутих дитьми камінців. Звичайні і незвичайні, більші й менші. Можливо, діти забавлялися ними під час недільної проповіді. От шибеники.

ДУМАЮ, діти уявляли, що камінці – це срібло, золото, а можливо, навіть діаманти. Адже дитяча фантазія безмежна. Уявляючи це, камінчиками обміню-

ТИ Ж УСЕ СПИСАВ!

ФАХІВЕЦЬ ПОЯСНИЛА, ЯК ПРАЦЮЮТЬ ПРОГРАМИ ВІЯВЛЕННЯ ПЛАГІАТУ В НАУКОВИХ РОБОТАХ СТУДЕНТІВ

У вишах розпочалася сесія, період захисту курсових та дипломних робіт. Багатьом студентам писати таку роботу самостійно – ліньки. Тож скачують будь-що з Інтернету, списують і здають. Виявити таких хитрунів допомагають спеціальні програми.

– Як можна виявити, що студент списав роботу? – питаємо в Ольги Гужви із центру зв'язків із громадськістю Харківського національного університету ім. В. Каразіна.

– Існує багато різних програм, що можуть автоматично знайти в тексті списане. Найефективніші – платні. Місяць користування однією із найпопулярніших програм коштує 10 доларів. Принцип роботи такий: програма перевіряє текст за наявними базами даних наукових робіт, до яких має доступ. І виявляє, на скільки відсотків текст є унікальним, авторським, несписаним і непривласним. Перевірка однієї сторінки тексту займає від чотирьох секунд. Тобто всю дипломну робо-

ту на, приміром, 80 сторінок, вона може перевірити приблизно за 5 хвилин.

Також є і безплатні програми, однак вони не такі ефективні, адже зазвичай прив'язані до невеликих баз даних.

– Що шукає у текстах ця програма?

– У студентських роботах зустрічаються різні види плагіату: рерайт (переписування текстів "своїми словами", тобто перефразування), самоцититування, використання тексту без посилання на автора тощо.

Існує три так звані рівні плагіату: жовтий, зелений і червоний. У жовтій зоні – незначні порушення, які легко можна виправити. Зелена зона – це рерайт, переписування чужого тексту на свій.

А червона зона – це вже плагіат, тобто привласнення собі чужого тексту.

– Студенти кажуть, що програму можна обхитрувати. Це правда?

– Є способи. До прикладу, існують інші програми, які підбирають до слів синоніми чи змінюють порядок слів у реченні. Це є простий метод: замінюють українську букву на англійську (наприклад, українську "А" на таку ж англійську літеру). Відповідно, для програми слово розірване, і вона не позначає це як вкрадений шматок тексту.

– Скільки має бути унікального тексту в роботі?

Для різних спеціальностей – різні вимоги. Наприклад, якщо це етнографічне дослідження, де потрібно багато цитувань з літератури, то унікального тексту буде не так і багато.

– Чи можуть студента відрахувати за плагіат?

– Прецедентів небагато. Навіть коли знаходять плагіат у роботах публічних осіб, вони також не несуть відповідальності за це.

А от в американських вишах студентів-плагіаторів відправляють на повторне прослуховування курсу. Звісно, за їхній кошт. Це відбувається навіть якщо знаходять плагіат у есе чи домашніх завданнях.

(За повідомленням ЗМІ)

«СТУДЕНТ ПРИКАРПАТТЯ»

газета Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Виходить із лютого 1971 року.

Редактор газети Лідія КОРБА.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15, науково-технічна бібліотека, 3-ій поверх, кімната 40, тел. 72-74-11; 2-32 (внутр.).
Реєстраційне свідоцтво ІФ № 238 від 23 лютого 1994 р.
Друк офсетний. Тираж 800 пр.
Формат А-3. Зам. 641.

За достовірність викладених у матеріалах фактів відповідальність несе автор. Погляди авторів – не завжди погляди редакції, яка має право на скорочення та редагування оригіналів.

Комп'ютерне оформлення, верстка, друк видавництва «Місто НВ». м. Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 53, тел. (0342) 72-10-37; mistonw@gmail.com